

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/15/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6311200925
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Štefan Huljak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6311200925.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Štefana Huljaka a sudcov JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a JUDr. Márie Rišiaňovej, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: Q. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne, so sídlom 977 01 Brezno, Rázusova 40, dieťa rodičov: T. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX L. L., L. L. XX, a: O. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX L. L., P. XXX/XX, zastúpený splnomocneným advokátom: JUDr. Miroslav Bachynec, Advokátska kancelária 027 42 Podbiel 177, o odvolaní otca dieťaťa zo dňa 08. 02. 2012 proti rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 8P/47/2011-109 zo dňa 03. 11. 2011, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky (výrok I.); otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu dieťaťa výživným v sume 25,38 eur mesačne od 03. 03. 2011, v sume 26 eur mesačne od 01. 07. 2011 a v budúcnosti pri zmene sumy životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, výživným vo výške 30 % z takto zmeneného životného minima, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok II.); zročné výživné za obdobie od 03. 03. 2011 do 03. 11. 2011 spolu v sume 3,37 eura uložil otcovi zaplatiť k rukám matky do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia (výrok III.); styk otca s maloletou neupravil (výrok IV.); návrh otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej zamietol (výrok V.); otcovi uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania spočívajúce v zaplatenom znalečnom v sume 475,60 eura do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia (výrok VI.); rozhodol, že žiaden z účastníkom nemá právo na náhradu trov konania (výrok VII.).

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie otec dieťaťa. Uviedol, že matka sa s maloletou presťahovala do prostredia nevhodného pre výchovu dieťaťa. V jeho rodinnom prostredí sú podmienky pre výchovu lepšie, pričom táto okolnosť mala byť rozhodujúca. Matka vedie túlavý spôsob života; toto ale okresný súd neskúmal napriek tomu, že vo veci navrhoval vypočuť svedkov. Prvostupňový súd nedostatočne zistil skutkový stav veci. Ak súd neupravil styk s maloletou len na základe tvrdenia matky, rozhodol nesprávne; súd mohol upraviť styk s maloletou bez obmedzenia a mohol rozhodnúť aj o striedavej rodičovskej starostlivosti. Nesúhlasil s povinnosťou nahradiť štátu trovy konania, lebo ide o vyriešenie záujmov dieťaťa. Rozsudok okresného súdu navrhol zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Matka dieťaťa vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že aj za skromnejších podmienok sa dokáže o maloletú postarať a zabezpečiť jej všetko potrebné. Maloletá nikdy nechodila špinavá ani hladná.

Otec nevie nič o výchove a ani sa o to nikdy nezaujímal; vo všetkom mu pomáhala matka. Podľa jej názoru je otec citovo nedostatočne zrelý, má problém vytvoriť si úplnú nezávislosť, má problémy s drogami a agresívnym správaním. Vypočúť otcom navrhovaných svedkov, pokladá za zbytočné, lebo ide o rodinných príslušníkov. V sume 475,60 eura je zahrnutá odmena za psychologické vyšetrenie, ktoré žiadal otec, preto nie je dôvod, aby túto sumu platila ona.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uvedol, že matka má možnosť zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa a uspokojovať jeho potreby. Aj keď bytové pomery na strane otca sú lepšie, tieto nie sú rozhodujúce. Rozhodujúcou skutočnosťou je silná emociálna väzba maloletého dieťaťa na matku, ktorá sa zvýšila po násilnom odlúčení dieťaťa otcom. V starostlivosti matky nezistil žiadne nedostatky. Naopak, jej starostlivosť hodnotí pozitívne detská lekárka aj Obec Pohronská Polhora. Poukázal na jednotlivé časti znaleckého posudku, z ktorého vyplýva, že dieťaťu bola venovaná maximálna starostlivosť zo strany oboch rodičov, ale treba ho ponechať v starostlivosti matky; znalkyňa nepovažovala za vhodné ani experimentálne odlúčenie dieťaťa od matky na dlhšiu dobu.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec prejednal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ OSP a v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia pojednávania rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

V súdnej veci podali obaja rodičia samostatné návrhy o zverenie dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti a o určenie vyživovacej povinnosti druhému rodičovi k maloletému dieťaťu. Uznesením okresného súdu č.k. 2P/6/2011-5 zo dňa 03. 03. 2011 boli veci spojené na spoločné konanie, v ktorom súd rozhodol napadnutým rozsudkom.

V konaní pred prvostupňovým súdom bolo zistené, že maloletá je narodená mimo manželstva. Matka s maloletou opustila spoločnú domácnosť, ktorú viedla s otcom dieťaťa dňa 07. 02. 2012. Toho času žijú v dome matkinej starej matky; užívajú jednu izbu, domácnosť je skromne zariadená (č.l. 36 p.v. spisu). Matka je nezamestnaná, poberá dávky v hmotnej núdzi. Maloletá je zdravá a navštevuje materskú škôlku v mieste bydliska. Otec maloletej žije so svojou matkou v jej rodinnom dome; vedú spoločnú domácnosť. Od 01. 04. 2011 do 31. 12. 2011 pracoval na základe dohody o vykonaní práce a dosahoval priemerný mesačný čistý príjem v sume 51,123 eura.

Zo správy T. T. X., všeobecnej lekárky pre deti a dorast, súd zistil, že maloletá nebyva často chorá. Lekárka uviedla, že maloletá bola ošetrovaná v sprievode matky, hygienu a starostlivosť o maloletú zhodnotila ako dobrú (č.l. 38 spisu).

Zo znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou z odboru psychológia, odvetvie klinickej psychológie detí a klinickej psychológie dospelých T. Q. W., súd zistil, že maloletá jednoznačne emočne preferuje matku, na ktorú je intenzívne naviazaná, nechce sa od nej odlúčiť, aj keď nemá žiadny problém byť v kontakte s otcom. Po násilnom odlúčení otcom od matky, je maloletá ešte výraznejšie naviazaná na matku a toho času by nebolo vhodné ju ani experimentálne od matky odlúčiť na dlhšiu dobu. Matka dokáže byť empatickejšia voči potrebám maloletej ako otec. Maloletá pre svoj optimálny osobnostný rozvoj - zvlášť pre citový rozvoj potrebuje predovšetkým emočne vrelý vzťah s matkou, pri ktorej musí zažívať pocit istoty a bezpečia.

Kolízny opatrovník navrhol maloletú zveriť do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložiť platiť primerané výživné (č.l. 107 p.v. spisu).

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov, „rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.“

V súdnej veci bolo preukázané, že maloletá je citovo naviazaná na matku. Vo vzťahu k otcovi je jej vzťah kamarátsky, avšak v istom zmysle aj obávaný, čo vyplynulo z násilného odlúčenia maloletej otcom od matky (č.l. 80 spisu). V starostlivosti matky o maloletú neboli zistené nedostatky. Matka sa o maloletú vzorne stará, čo vyplynulo aj z vyjadrenia detskej lekárky, ktorá zhodnotila zdravotný stav maloletej a starostlivosť o maloletú ako dobré. Pokiaľ otec namietal, že na výchovu maloletej má vytvorené lepšie podmienky, k tomu odvolací súd uvádza, že bytové pomery nie sú určujúce pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine. Povinnosťou súdu je prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Pojem „záujem dieťaťa“ pritom treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby bolo zverené do osobnej starostlivosti matky. Matka sa o maloletú vzorne stará od jej narodenia a dieťa sa pri nej cíti bezpečne. Maloletá, v starostlivosti matky prospieva po stránky fyzickej i psychickej a jednoznačne preferuje matku (č.l. 79 spisu). Okresný súd na základe vykonaného dokazovania rozhodol vecne správne, keď maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky a návrh otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností zamietol; správne potom uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej mesačným výživným. Vzhľadom k tomu, že rodičia nežiadali upraviť styk druhého rodiča s maloletým dieťaťom (č.l. 41, 43 spisu), rozhodol súd správne, keď styk otca s maloletou neupravil (§ 25 ods. 2 Zákona o rodine).

Podľa § 148 ods. 1 OSP „štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.“

Okresný súd rozhodol správne aj o náhrade trov konania štátu, ktoré mu vznikli v súvislosti s vyplatením znalečného v sume 475,60 eura. Štát má právo na náhradu trov, ktoré platil, avšak iba proti účastníkovi, u ktorého nie sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov a iba vo výške zodpovedajúcej pomeru úspechu podľa výsledku konania. Vzhľadom k tomu, že u matky maloletej sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, musí trovy konania štátu znášať otec, lebo u neho nebolo preukázané splnenie podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

Odvolací súd dodáva, že v prejednáwanej veci súd prvého stupňa venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností, dostatočne zistil skutkový stav a mal spoľahlivé a dostatočné podklady pre správne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.